

OBL'ATENEU

MAGAZÍN

NÚM. 4
NOVEMBRE 2021
2 €

ENTREVISTA

Jaume Díaz

Director de l'Esbart Sant Jordi

Connexió Basilea

L'Orfeó Badaloní fa
país a Suïssa

Torna al born

El Cor Vora Mar
torna amb energia

Cohesió social

L'Ateneu Sant Roc,
imprescindible

Sumari

En parlem
Avancem gràcies al
vostre compromís 3

El dossier
Festa major a Basilea 5

In Ateneu
Torna el cor Vora Mar 8

Off Ateneu
Fundació Ateneu
Sant Roc 10

Entrevista a
Jaume Díaz Codina,
Director de l'Esbart
Sant Jordi 12

L'article
Un fructífer Any Gual 16

Hi ha opcions
Informem-nos bé 18

Sabies que... 1947-1948,
l'any de la represa 20

Breus 23

Descobrim...
La font de la Rosa 24

Agenda 26

OBL'ATENEU
MAGAZÍN

és una producció de

DRINGA

Editorial

Els badalonins i badalonines que ens estímem aquesta ciutat en parlem apassionadament. Som molt exigents. Volem que sigui millor, que vagi més lluny, que sigui una referència a Catalunya i, si pot ser, al món. Potser algú pensarà que tanta autoexigència és dolenta, però el cert és que la nostra vila, malgrat la seva complexitat, té un potencial increïble.

Per anar més lluny cal que tinguem el convenciment de tot el que podem arribar a fer si en lloc d'estar capficats per les mancances ens concentrem en explotar les potencialitats per, justament, generar els recursos que les parts més desfavorides de Badalona necessiten.

En aquest sentit, el paper de la cultura és fonamental. És una eina socialitzadora; un instrument de cohesió social; un punt on persones diferents coincideixen i intercanvien mentalitats i experiències. La cultura afavoreix la barreja i crea un mínim comú denominador a partir del qual es pot fer ciutat.

La cultura no és possible sense equipaments públics. Badalona en té molts, però n'hi ha massa que són de difícil accés o estan infrautilitzats. Hem perdut espais per a la creació individual i col·lectiva. Ens estem empobrint. I les entitats lluitem per revertir la situació, però ens sentim soles.

Les administracions públiques –totes– tenen l'obligació de facilitar els espais de creació i activitat col·lectiva. Badalona ha demostrat que pot convertir-se en centre de referència per a creadors de tota l'àrea metropolitana i també internacionals, que veuen en la nostra ciutat una alternativa, un complement, a Barcelona.

Tant que ens planyem sovint de la proximitat a Barcelona i resulta que aquesta situació geogràfica ens ofereix una oportunitat única de captar talent. Un talent que quan descobreix Badalona se n'enamora. Cada espai cultural que té la persiana baixada –per falta de manteniment, per manca de personal, per incapacitat de gestió política– o que desapareix sense ser reemplaçat ens fa una mica menys competitius.

Equip de redacció

Consell de redacció Ricard Abellán i Andreu Mas

Direcció Andreu Mas

Revisió Lingüística Núria Perera

Redactors Ricard Abellán, Andreu Mas, Xavier Figuerola, Laia Sala, Ezequiel Barrios, Jordi Font-Agustí i Jordi Albaladejo

Disseny i maquetació Irene Jiménez i Albert Forcadell a partir d'un disseny original de **Miquel Rof**

Avancem gràcies al vostre compromís

Aquest escrit és un sincer agraïment a totes les sòcies i socis que heu donat suport a la Junta Directiva, tant en l'Assemblea Extraordinària del 13 de juny -on va ser aprovada per unanimitat la compra del local del carrer Marina 44-, com pel vostre suport econòmic amb les quotes pro local que heu aportat els mesos de juliol i agost, i que han fet possible assumir una part important del cost d'adequació d'un magatzem convertint-lo en una sala polivalent comunicada amb l'antic local del carrer Marina.

Tot va començar quan a finals de maig, amb la perspectiva de poder acollir a la nostra entitat l'escola de dansa Moviment 2 i el gimnàs Dona Fitness, vam preguntar als propietaris del local veí si hi hauria la possibilitat de llogar l'espai. Ens van respondre que estaven donant veus perquè tenien la intenció de vendre'l. Davant

aquesta oportunitat vam iniciar els estudis per veure si era viable arribar a un acord amb la propietat, alhora que tramitàvem amb l'Oficina de Suport a la Iniciativa Cultural una sol·licitud per aconseguir un ajut econòmic en la línia de subvencions d'adequació d'equipaments culturals.

La principal clau que ha propiciat aquesta transacció ha estat la proposta de venda ajornada del local amb pagaments mensuals en els propers cinc anys que els propietaris han acceptat. Per aquesta raó volem expressar també el nostre agraïment als senyors Joan Navarra i Joan Mas per les facilitats que han posat per fer-ho possible.

Per acabar de tancar el cercle econòmic que fes viable l'operació vam rebre l'acceptació de la sol·licitud de subvenció per part de la Generalitat. Comptant amb aquests diners, més les quotes dels nous associats i el pagament periòdic del lloguer de

les dues noves entitats que s'integraven a l'Orfeó, teníem garantit poder afrontar aquest compromís en aquest període.

Una vegada aprovada la compra i vista la viabilitat, el dia 28 de juny signàvem l'escriptura de compravenda i començàvem a fer els tràmits dels permisos que farien possible iniciar les obres amb el suport de GRUMAT BADAGRES. Aquesta empresa ja ens va fer costat el 2016 quan vam escometre la reforma de l'Espai Tolrà. Afortunadament, de nou hem pogut comptar amb els consells dels seus professionals i amb tots els materials necessaris en unes condicions que resulten molt avantatjoses per a l'OB.

A partir de la segona quinzena de juliol ja iniciàvem la unió dels dos locals, i passada l'aturada estiuenca d'agost vam iniciar la renovació de tota la instal·lació elèctrica i l'obra de reconversió de la zona de bany i vestidor, així com la instal·lació dels tancaments d'alumini i dels terres de tots els equipaments, cosa que ens ha permès convertir l'espai en una zona practicable.

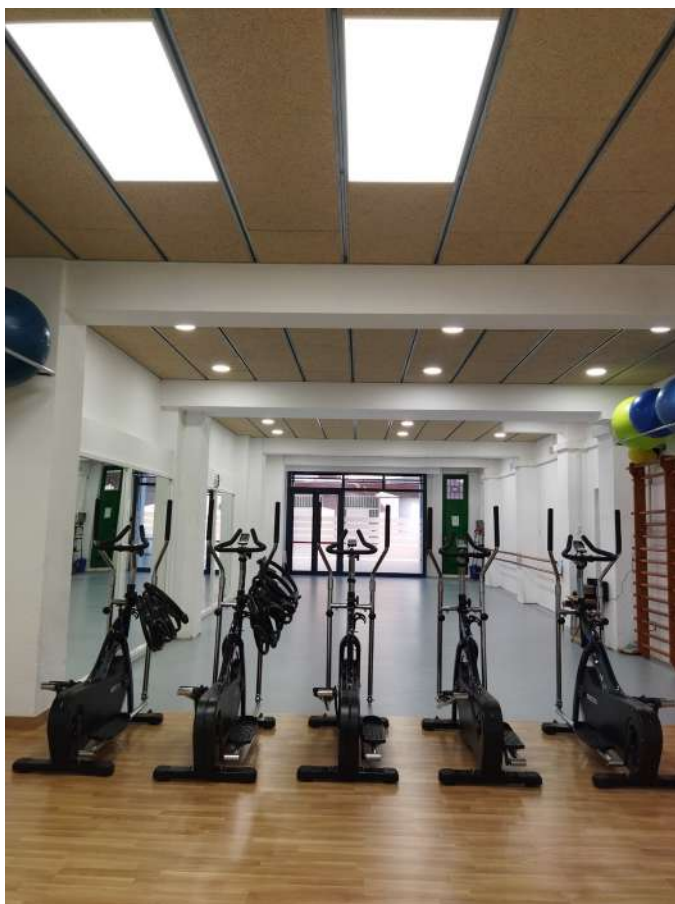
Faltava fer els retocs a l'antic local que fes compatible una zona de recepció i oficina a l'entrada. Aquesta feina es va acabar la darrera setmana de setembre amb la instal·lació d'una mampara divisòria, que ha permès crear una zona aïllada. Finalment, un cop reutilitzats tots els materials de l'antic local de Moviment 2, el dilluns 4 d'octubre iniciàvem l'activitat al nou local.

Com sempre, per saber on som cal fer un cop d'ull enrere. No hauríem arribat fins aquí si l'any 1996 la junta encapçalada per Manel Llansó, amb el suport de 10 socis avaladors, no hagués aconseguit un crèdit hipotecari, cosa que va fer possible a l'Orfeó tenir el local del carrer Marina 48 en propietat, el primer local propi des que el 1939 el règim franquista va expropiar el del carrer d'en Cueta que feia cantonada amb el de Sant Francesc.

Aquella expropiació va marcar la nostra història. Vam iniciar un seguit de trasllats: primer, al Cor de Marina com a llogaters; i més tard al carrer Lleó, on el senyor Jaume Ribó ens va cedir un local que els seus hereus van reclamar i que els va portar a litigar contra l'Orfeó per revertir la cessió.

Ricard Abellán

President de l'Orfeó Badaloní Ateneu

Festa Major a Basilea

L'

Un dels actes proposats dins de les activitats del Centenari de l'Orfeó va ser que, coincidint amb la celebració dels 50 anys del Casal Català de Basilea i també amb la llarga amistat entre els presidents de les nostres entitats -Joan Manel Azuaga i Ricard Abellan-, vam voler anar a celebrar a Basilea els nostres aniversaris, a més del 70è aniversari de l'Esbart Sant Jordi.

La proposta va ser acceptada de bon grat per part del Casal Català, que ens va incloure a la seva celebració "FESTA MAJOR – GROSSES FEST", juntament amb el grup de grallers Els Ginjolers que acompanyaven l'Esbart, i els grups de gegants i grallers de Malgrat de Mar i de Sant Vicenç de Montalt.

Cantaires, dansaires i acompanyants hem gaudit de la festa, el so de la gralla i els balls de l'Esbart i els gegants han omplert els carrers de Basilea al llarg d'aquests dos dies. La petita pluja que ha anat caient de tant en tant no ha impedit que es fessin la cercavila i les ballades programades.

Pel que fa als actes en espais tancats, hem tingut el luxe d'assistir a una actuació del grup Hirundo Maris, amb Arianna Savall i el seu marit Petter Udland Johansen. Veus, arpa, instruments de corda varis i percussió que ens van traslladar a les tradicions de molts de nosaltres.

El Cor de Projectes vam tenir una actuació molt satisfactòria, amb un públic agraït que cantava, ballava i aplaudia les nostres cançons, encomanant-nos a tots una eufòria que se'ns feia palesa a les moltes fotos que recullen el concert, també compartit amb el Gospelchor d'Allschwil, i cants comuns dirigits pels nostres respectius directors -Petter Udland i Óscar Peñarroya-, que van tancar l'acte.

I la cirereta final de l'actuació d'en Miquel del Roig, que primer amb els seus garrotins (cançons satíriques), seguits pel seu recull de cançons, ens va fer saltar a tots de les cadires i sortir a ballar de tot: Beatles, Sopa de Cabra, Queen, Nino Bravo, Txarango, La Macarena, Abba, Los Pajaritos, Paquito el chocolatero, La Conga, Rock, Country..., fins i tot vam cantar i ballar La Canción del Colacao!

No cal dir que enmig de les actuacions i també per acabar el dia, compartíem àpats tots plegats al Markthalle, on podíem triar els diferents menjars de tot el món a les seves paradetes i anar-lo a menjar a les taules reservades per a tots els participants. El diumenge, una gran paella per a tothom, ben cuinada per un especialista en la matèria.

Una FESTA que de ben segur formarà part de la motxilla de records agradables que anem omplint al llarg de la nostra vida.

Miquel Casulà

Entrevista a Joan Manel Azuaga, president del Centre Català de Basilea

Joan Manel Azuaga (Barcelona, 1967) és el president del Centre Català de Basilea. El Centre va néixer com una entitat sense ànim de lucre, apolítica i aconfessional el 1971, ara fa cinquanta anys, amb l'objectiu de promoure l'ús de la llengua catalana en aquesta ciutat de Suïssa, propera a les fronteres francesa i alemanya, i de divulgar els valors de la cultura tradicional i popular catalana. L'integren sobretot unes 200 persones de parla catalana i simpatitzants residents a l'anomenada Regió Basilensis. Fins al 2008 era coneguda com Casa Nostra de Basilea. L'entitat ha estat l'amfitriona de la delegació de l'Orfeó Badaloní Ateneu en la celebració del 50è aniversari del Centre Català a Basilea, i el seu president fa una valoració molt positiva de com s'ha desenvolupat la celebració, que ha aplegat a Suïssa diverses entitats catalanes.

Hem preparat el cinquantè aniversari amb molta il·lusió, malgrat les dificultats que ha suposat la pandèmia. La celebració ha estat un èxit total. Feia molt de temps que no venia un esbart dansaire i més de la qualitat del Sant Jordi, que és boníssima. Els assistents als actes del cap de setmana amb els grups que han vingut de Catalunya han pogut gaudir d'una celebració excepcional. La ballada el dissabte dins l'Ajuntament va ser un dels moments més emotius, em va posar la pell de gallina. L'entorn era entranyable i els carrers estaven plens malgrat que plovia una mica. El públic va participar molt tot el cap de setmana, ho recordaran durant molt de temps. El concert del Cor de Projectes i el cor suís Gospelchor d'Allschwil van cantar conjuntament en català tres peces i van crear un ambient espectacular a la sala on es va fer el concert. També va ser un moment molt especial per a nosaltres fer un homenatge a les persones que han estat vinculades durant aquests 50 anys al Centre Català.

Quin és el paper del Centre Català de Basilea respecte de la comunitat catalana a Suïssa?

Una de les nostres tasques principals és el foment del català, tenim una mestra i donem classes de català. I l'altra feina és mostrar la cultura popular i tradicional catalana a Suïssa, i més concretament a Basilea. Fem totes les celebracions (castanyada, Sant Jordi, la Diada...) que serveixen per mostrar Catalunya al món. Basilea està al costat de França i Alemanya, i aglutinem catalans que viuen als dos països, per exemple jo visc a França però treballo a Suïssa.

Quina percepció té l'entorn de Basilea sobre Catalunya?

El 2017 Catalunya era molt present als mitjans internacionalment. A Suïssa hi ha una mica de tot, persones que respecten que Catalunya vulgui ser independent i altres que no ho volen. Ara bé, a Suïssa ho voten tot i el que no entenen és que a Espanya no es deixi votar en unes urnes el futur de Catalunya. Hi ha zones a Alemanya que diuen que voldrien ser independents però que mai s'ho han plantejat i per això creuen que el més solidari és no trencar la unió del país. Hi ha, doncs, pensaments ben diferents.

Teniu previst tornar la visita a Badalona?

Com a Centre aglutinem els catalans de la zona però no tenim ni esbart ni un cor que ens permeti fer un intercanvi. Ara bé, el grup de gospel sí que té previst fer una visita segurament l'any vinent a Badalona.

Reben suport de l'administració catalana?

Fa molts anys que estem registrats com a entitat al Departament d'Exteriors i rebem subvencions per l'ensenyament en català i la promoció de la cultura catalana a l'exterior. Aquest any, a més, la delegació de la Generalitat a Suïssa també ens ha donat suport per tirar endavant la Festa Major.

Andreu Mas

El cor Vora Mar: una coral que reneix en forma d'homenatge

La vitalitat del cant coral ha estat un element d'identificació i de cohesió col·lectiva a Badalona. L'Orfeó Badaloní Ateneu ha fet històricament una ingent tasca de promoció del cant coral, aplegant una massa coral distribuïda en diverses entitats i grups. Un d'aquests grups és el Cor Vora Mar, una antiga coral que va néixer els anys setanta sota el paraigües de l'Orfeó Badaloní i la direcció del mestre Guillen. Apareix aleshores com un projecte que servia com a banc de pràctiques pel sotsdirector del cor principal de l'OB i ajudava a "entrenar" noves fornades de cantaires. Va estar dirigida per Esther Martells i posteriorment per Ramon Vera.

Actualment, la coral Vora Mar ha renascut de les cendres en forma d'homenatge. Amb motiu del concert coral del centenari de l'Orfeó –Ressò 1921–, un grup de cantaires es va reunir per interpretar *La cançó de la Rosa*. Vells coneguts es varen retrobar per interpretar la peça, i el resultat va ser el naixement del nou Cor Vora Mar. La il·lusió del retrobament i les ganes de seguir cantant van fer que després del concert els cantaires es reunissin i construïssin la nova coral. La seva nova història va començar quan van quedar per fer un vermut. Aquell dia van decidir que volien mantenir viva la coral. El director el van escollir entre tots, igual com

ho havien fet el dia de l'assaig pel concert del centenari. Entre les primeres en apuntar-se a la nova etapa hi ha Maria Carme Mateu, que explica que "la diferència respecte la primera etapa del cor és que la finalitat ara és el retrobament, el viatge col·lectiu a una etapa en què vam ser molt feliços gaudint junts de la música coral".

No és un cor convencional on el director té l'última paraula o amb una estructura presidencialista. Format per una vintena de cantaires, van acordar des del principi una estructura més familiar on gestionen entre tots les decisions del cor. El seu objectiu és simplement gaudir cantant i passar-s'ho bé. El seu repertori el componen cançons que ja havien cantat quan es van conèixer ara fa trenta anys. El seu director, Jaume Arimont, defineix així el Vora Mar: "som un cor vintage. Cantem cançons que cantàvem ara fa trenta anys i que ens toquen la fibra".

Som un cor vintage. Cantem cançons que cantàvem ara fa trenta anys i que ens toquen la fibra

Cor Vora Mar en els seus inicis, a finals dels anys seixanta, sota la direcció d'Esther Martells

Amb tot, són conscients que acaben de començar i que ho fan amb un repertori que els és assequible. “Tenim un repertori de més de 50 cançons agrupades per nivells de dificultat, però de moment anem de mica en mica”, explica Arimont.

Una dificultat que han de superar és que no poden assajar amb freqüència. “Assagem cada quinze dies, i la gent ha de venir amb les cançons apreses de casa. Aquí no tenim temps per poder-les ensenyar” reconeix el seu director. Això ha estat també una condició *sine qua non* per als nous cantaires que s'han volgut incorporar: han de ser capaços de venir amb les cançons apreses. A l'estiu es van distribuir un repertori d'una dotzena de cançons i la gent va tenir temps d'estudiar-les durant els mesos de vacances.

L'estrena oficial com a cor tindrà lloc en un concert en motiu de Santa Cecília, el pròxim 21 de novembre, tot i que per a Jaume Arimont l'estrena va ser el primer assaig que van fer com a coral. Tot i ser una vintena de membres, Arimont admet que hi ha una mica de desequilibri en les cordes: “tenim només tres tenors. Tot i que són molt potents encara ens en falten”. Malgrat tot, a Arimont no l'amoïna com surti el concert en l'àmbit tècnic. “El concert serà una imatge del que hem fet fins ara, però no tenim pretensions. Nosaltres treballem amb l'expressió i el sentiment, i això és el que volem que es vegi. El més important el dia del concert serà el que siguem capaços de transmetre amb les nostres cançons”, manifesta. Una cosa a destacar del concert de Santa Cecília serà que el sotsdirector, Jaume Lleixà, es farà càrrec de la direcció dels nocturns. Una mostra més de l'autogestió del grup.

El futur de Vora Mar també implica fer una valoració conjunta de com està anant la coral. Serà a finals d'aquest any quan es reuniran per veure quina direcció prenen. Arimont, però, no mostra cap preocupació pel futur: “estic molt il·lusionat amb el grup; tothom està col·laborant molt i he quedat parat per les ganes que tothom hi posa. El més important és que els cantaires estiguin a gust i s'ho passin bé”. De moment, després de l'estrena per Santa Cecília tenen un altre concert programat: el desembre, a tocar de les festes de Nadal, amb un repertori que encara no han assajat, però això no els preocupa perquè confien en el compromís i l'experiència del grup.

Laia Sala

Concert Santa Cecília
COR VORA MAR

Diumenge
21.11.2021
Monestir de la Divina Providència
Arnús, 64
18.00h

Per aquesta edició del tradicional concert de l'Orfeó Badaloní dedicat a Santa Cecília, patrona de la Música, es comptarà amb la participació del Cor Vora Mar, l'acompanyament musical dels clarinetistes Abril Oliveres, M. Farrera Fuentes i Xavier Castillo del Conservatori de Música de Badalona i el grup de percussió O'Barullo.

La direcció anirà a càrrec d'en Jaume Arimont i co-direcció de Jaume Lleixà.

ENTRADA LLIURE
Aportació voluntària pel manteniment del Monestir de la Divina Providència

AFORAMENT LIMITAT
Es recomana inscripció prèvia al 933 843 713

ORFEO BADALONÍ, L'ATENEU
Espai Tolrà - Enric Borràs 19-21, Badalona
Espai Marina - Marina 48-44, Badalona
www.orfeobadaloní.cat | 933843713

Col·labora

Mirja oficial de comunicació

Amb el suport de

La Fundació Ateneu Sant Roc reivindica la seva feina sociocultural en temps de pandèmia

La Fundació Ateneu Sant Roc és una de les entitats de Badalona amb un vessant social i cultural amb una trajectòria més llarga. La fundació té un recorregut semblant al desenvolupament del barri de Sant Roc després de les riudes del 1962 i neix com a centre social. Són els veïns i veïnes del barri els que aglutinaren dins del Centre Social totes les lluites socials per demanar una vida digna. Cap a finals dels anys vuitanta es constituïren com a entitat per tal d'endregar els projectes d'acció social. Serà finalment el 2005 quan neixen com a Fundació Ateneu Sant Roc, que és com se'ls coneix actualment. Segueixen, però, amb la tasca de donar una resposta a la realitat del seu entorn, on conviu la pobresa i l'exclusió social.

El seu objectiu ha estat sempre acompanyar i fomentar el treball comunitari entre la gent del barri, en un entorn amb diversitat cultural i lingüística. Treballen en els següents eixos: educació d'infants i joves, treball i desenvolupament comunitari.

El seu finançament, que és majoritàriament privat, prové de socis, entitats, empreses i associacions que aporten una part per a les activitats socioculturals. D'altra banda, l'administració pública destina part dels seus diners al treball amb infància i joves. Els seus socis provenen de tota la ciutat i de l'entorn. L'Ateneu defensa una filosofia d'obrir portes i sortir del barri, ja que d'aquesta manera es trenquen fronteres dins de la mateixa ciutat. Activitats com la Fira d'Artesania han acostat gent de tot el municipi.

També han establert llaços amb altres barris de Badalona a partir de l'àmbit educatiu i dels programes d'inclusió social. Si bé moltes de les activitats es promouen des del veïnat, d'altres s'inicien a partir del treball conjunt amb persones d'altres barris que s'acosten a l'Ateneu. Una mostra d'això són els grups d'idiomes, on es generen sinèrgies a l'hora de fer grups de treball, i que reflecteix la diversitat que es viu al barri.

Assessoria X. PITARQUE

MORENO QUESADA Advocats

Rda. Sant Antoni de Lletà, 38
08913 BADALONA
Tel. 93 460 03 04
Fax. 93 460 08 02
e-mail. xp@xp-mq.com
www.xp-mq.com

FISCAL
COMPTABLE-MERCANTIL
FINANCERA
LABORAL
ASSEGURANCES
IMMOBLES

DRET SUCCESSORI
DRET DE CIRCULACIÓ
DRET DE FAMÍLIA
DRET CIVIL
DRET LABORAL
DRET PENAL

Rda. Sant Antoni de Lletà, 52
08913 BADALONA
Tel. 93 460 72 36
Fax. 93 460 93 55
e-mail. mq@xp-mq.com
www.xp-mq.com

Des de la Fundació destaquen la importància de l'educació en els infants i els joves, la majoria dels quals estan en risc d'exclusió social. És per aquest motiu que ofereixen un ventall molt ampli d'activitats. Un dels projectes que funciona millor és el de l'Esplai Borinot, que proporciona un espai de lleure i treball d'hàbits durant els caps de setmana. Salvador Figuerola, director de l'Ateneu, explica: "creiem que és important la diversitat de projectes per poder arribar al nombre més gran d'infants i joves del nostre entorn".

Una altra peça fonamental a l'Ateneu és la cultura, que ha format part del barri des d'un inici. Present en l'aposta educativa i sempre acompanyada d'un vessant social. Des de l'Ateneu reivindiquen que aposten per tota mena d'expressions culturals i artístiques i que fan una aposta sociocultural molt forta i enriquidora. Segons Figuerola, "el que és innegociable és que la cultura proporciona una cohesió social que és necessària per construir un present i per tenir un futur on hi capiguem tots".

No obstant això, la pandèmia també ha fet efecte a la Fundació. A la crisi sanitària s'hi afegeixen tres crisis més: econòmica, cultural i educativa. Figuerola adverteix que plou sobre mullat: "aquesta crisi sanitària ha fet més vulnerables moltes de les persones que viuen en el barri i ha creat situacions molt precàries." Creu que els efectes de la pandèmia es notaran a llarg termini i adverteix que Sant Roc pot tornar gairebé deu anys enrere.

És per això que arran de la crisi han engegat una campanya quasi constant per buscar més recursos privats pel finançament de la Fundació. Actualment, i després d'un any i mig, han incrementat els socis en un centenar, cosa que valoren positivament,

destaquen la complicitat de persones i empreses en un moment tan difícil. Així i tot, en l'àmbit humà lamenten que el nombre de voluntaris d'una d'edat més avançada s'ha vist afectat per la pandèmia i que a hores d'ara encara falten voluntaris que s'han d'incorporar.

Des de la Fundació Ateneu Sant Roc valoren molt l'aniversari de l'Orfeó Badaloní, del qual destaquen la constància del treball en l'àmbit de les arts i la seva manera de treballar tan inclusiva. Creuen que és important tenir altres entitats que enriqueixen la ciutat i afavoreixen el creixement de cultures.

Laia Sala

**Gaudeix del sol
a l'ombra**

NOVELTY
TOLDOS DE CALIDAD

**Pressupostos
GRATIS**

**TENDALS
MOTORITZACIONS
AUTOMATISMES**

 **TOLDOS
ZABALLOS**

Tel. 93 399 01 00

Bruch, 58, botiga
(a 30m. Mercat Fondo)
Santa Coloma de Gramenet

Baldomer Solà, 63 local
08912 Badalona

www.toldoszaballos.com

Entrevista a Jaume Díaz Codina

Jaume Díaz (Badalona, 1973) és des de fa una dècada director de l'Esbart Sant Jordi, que enguany celebra el 70è aniversari. L'Esbart és una peça fonamental en el manteniment de la dansa tradicional catalana (o dansa d'arrel) a Badalona, i també en el funcionament de l'Orfeó Badaloní Ateneu.

Quin balanç fa de l'evolució de l'Esbart en l'últim decenni?

Quan vaig entrar com a dansaire l'Esbart vivia un moment dolç, tenia moltes seccions. Quan vaig agafar el relleu a la direcció hi va haver una davallada força important, fins al punt que al cos de dansa van quedar només sis persones i no teníem cap infant. Vam tornar a picar pedra altre cop i vam aconseguir que vingués un grup de gent jove i vam incloure els nostres fills a l'Esbart. Gràcies al boca-orella vam tornar a créixer i vam recuperar l'escola de dansa, un grup infantil i un de juvenil, a més del cos de dansa. Realment, l'Esbart és una muntanya russa: hi ha moments bons i altres molt dolents. La pandèmia ens ha fet molt de mal. Al cos de dansa som vint-i-una persones, el grup juvenil es manté amb set joves i a l'escola hem passat de tenir dos grups a només un amb set infants.

El fet que l'Orfeó aplegui l'escola de dansa Moviment 2 pot ajudar a fer créixer l'Esbart o són dos mons separats?

Són dos mons que no tenen res a veure però que estan relacionats. La dansa tradicional té una base de dansa clàssica. Hi ha molts esbarts a Barcelona que comencen amb la dansa clàssica i després introdueixen la tradicional, i el dansaire acaba triant cap a on va. Fa molt poc que Moviment 2 està l'Orfeó, però estaria molt bé que es pogués oferir als seus alumnes que puguin fer dansa tradicional i combinar els assajos.

Quina és la situació de l'Esbart Sant Jordi respecte d'altres de Catalunya?

A Barcelona capital hi ha molts esbarts però han tingut una davallada també en l'àmbit infantil. No saltres no ens podem queixar de la situació que tenim respecte d'ells, malgrat que tenen més pressupost i infraestructura.

Sortint de l'àmbit metropolità, si mirem Tarragona i especialment els pobles, allà ho viuen més com una cosa pròpia. El nostre problema, com el de Barcelona, és que les activitats extraescolars estan molt diversificades i la dansa tradicional no és tan popular com una d'urbana o clàssica. Potser no ens hem donat a conèixer prou, o la gent no valora prou la dansa d'arrel tradicional. A més, la societat ha canviat molt; hi ha moltes activitats el cap de setmana i la disposició dels pares a portar un fill a l'Esbart no és la mateixa que anys enrere.

En l'àmbit de la cultura tradicional hi ha activitats com els castells o els gegants molt populars. La dansa d'arrel és la germaneta pobra de la família?

Sí. No sé perquè, però. Potser no som prou atractius. Tenim un problema, per exemple, amb tenir dansaires masculins. Un ball de parella, des del punt de vista de la tradició, el componen un noi i una noia. En el món on vivim podem acceptar una parella formada per dues noies o dos nois, però com que es tracta d'una dansa tradicional es demanen parelles mixtes, i els nois es busquen sota les pedres. Hem arribat a col·laborar entre els esbarts per poder fer parelles noi-noia. L'atractiu dels castellers és la força, la rudesia, com els bastoners; nosaltres ens trobem que no ens podem acotar només a fer dansa d'arrel perquè la gent s'avorreix, per això els esbarts a Barcelona fan coses més contemporànies i les combinen amb les danses tradicionals per atraure més joves.

I vosaltres?

També, però sempre dins de l'àmbit tradicional. Hem incorporat balls mallorquins, valencians, coses que tenen un caliu divertit i fresc que poden atraure la gent. Hem fet havaneres d'en Lluís Platero i amb això hem sortit de la tradicionalitat.

El problema és social o falta suport institucional?

Una mica de tot. La societat ha canviat molt, abans i després de la pandèmia. Dansar a un esbart és una activitat molt barata, només costa 8 euros al mes. Potser el problema és que ni nosaltres mateixos ens donem prou valor; potser si poséssim un preu molt alt vindria la gent. Tampoc hi ha prou ajuts. La meua angoixa és què passarà en el futur. Quan els dansaires actuals siguin pares, deixaran l'Esbart?

A l'àmbit sardanista estan com al dels esbarts?

Pitjor. Abans es feien molts concursos de sardanes, jo no en recordo cap en els últims anys. L'Aplec de la Sardana de Badalona era divendres, dissabte i diumenge, ara només el fan diumenge...

No s'ha sabut donar prestigi a la dansa d'arrel i a la sardana o és que els potencials dansaires ho veuen com una cosa antiga?

Aquest és un punt clau, hi ha moltes persones que ho troben una cosa antiga. Tampoc se li ha donat prestigi i aquí, fent autocrítica, els primers que li hem de donar valor som els que ballem. És molt difícil que la mainada vegi que el que ballen a més de ser divertit té un valor patrimonial. A més, la societat no hi ajuda. Quan un nano va vestit de català pel carrer li diuen "mira el catalanet, mira el barrufet!" Als adults això no ens fa cap mal, però els petits i els adolescents no es volen sentir avergonyits i deixen de fer l'activitat.

Potser els falta màrqueting?

Segurament. A Barcelona ara n'estan fent molt. Un any enrere ens coneixia tothom, però l'aturada de la pandèmia ens ha tornat a portar a picar pedra.

Diu que la societat ha canviat després de la pandèmia. En quin sentit? La gent no es vol tocar?

Els ciutadans han transformat la seva vida. Primer els pares no portaven els fills per por al contagi, això ha fet que la relació amb l'Esbart es refredi i s'han canviat els hàbits, molts prefereixen sortir de cap de setmana. Parles amb els nens i et diuen que els agradaria tornar, però els pares s'han amollat a fer una altra cosa. No és la por al contagi o a tocar-se perquè a la gent ens agrada tocar-nos, abraçar-nos, petonejar-nos, estimar-nos, ho necessitem com a mediterranis que som.

A Badalona un dels problemes de l'Esbart és que està circumscrit al Centre?

Totalment d'acord. No obstant, al cos de dansa ve gent de Montigalà, de Sant Adrià, de Barcelona, però en l'àmbit infantil no, només venen nens i nenes del Centre, del Progrés i de Casagemes.

Com ho poden fer per arribar a la resta de barris? o la seva realitat està massa allunyada del que és un esbart?

Sense desmerèixer, a la perifèria ells tenen la seva pròpia cultura: el flamenc, les sevillanes; el que és català...

I no hi ha espai per a la cultura tradicional catalana?

Abans ens convidaven molt als barris, a les seves festes majors, ara fa molt que no.

Esteu celebrant un setantè aniversari una mica atípic a conseqüència de la crisi sanitària, com el valoreu?

Està sent una mica light, tot i que hem anat fent coses, a pinzellades. Des de setembre hem agafat molta empenta. Anar a Basilea ha estat molt bé perquè ens ha donat molta cohesió de grup. Al novembre farem al Zorrilla la ballada de les danses que s'hauria d'haver fet al maig. No ha estat un aniversari com el que ens hauria agradat fer, però és fruit de les circumstàncies.

El valor patrimonial de l'Esbart no és només la dansa.

És la dansa, la música i el vestuari. Per exemple, els vestits ens els fem nosaltres seguint la tradició. Un vestit pot arribar a costar 1.000 o 2.000€.

A la resta de l'Estat les danses tradicionals tenen els mateixos problemes?

No, i a la resta d'Europa encara menys. Els països de l'Est ho tenen molt interioritzat: és la seva cultura! És el que ens manca. Hem de creure que la nostra cultura és la millor. Les persones que ballen sevillanes, les que van a la Feria de Abril s'ho creuen. Tot és igual de bo, però els catalans no ens ho creiem. Per sort, l'Esbart existeix per les persones que hi ha al darrere. Sense dansaires, sense majordomia, sense pares que porten els fills no continuaria.

Andreu Mas

TANATORI DE **BADALONA**

Compromís amb les persones

Compromís amb la Ciutat

Moltes felicitats en el vostre centenari

Atenció 24h.

93 497 0 497

www.pfb-serveisfuneraris.com

PFB

S E R V E I S F U N E R A R I S

Barcelonès, Maresme i Baix Llobregat

Un fructífer Any Gual

Els actes de *L'Any Gual*, que celebren el centenari del poeta badaloní Josep Gual Lloberes (1920-2005) i que s'han estès fins aquest setembre arran de la pandèmia, ens han deixat un bon llegat en forma de publicacions, obra gràfica, espectacles escènics, material didàctic i una ruta. Anem per parts.

L'acte inaugural de l'any es va fer el 13 de juliol de 2021 a la seu d'Òmnium Cultural. Es va projectar l'audiovisual realitzat per Joan Vidal a partir del vídeo-entrevista de l'homenatge del 2010. Es va inaugurar l'exposició *Poesia en colors* de Joan Sansa sobre poemes pintats, que posteriorment es va poder veure a la Biblioteca Joan Argenté i a l'Orfeó Badaloní. A continuació es va celebrar un acte amb la intervenció de Jordi Ballesteros, Paco Fanés i Joan Puche; Coloma Lleal i Valentí Soler van glosar la figura del poeta i es va cloure amb la recitació d'un poema de Josep Gual per part d'Odile Arqué.

L'Associació Cultural de Poesia Pont del Petroli va editar el llibre d'homenatge *Són coses certes* amb una alta participació dels poetes de la comarca (Odile Arqué, Jordi Valls, Coloma Lleal, Paco Fanés i altres). El llibre inclou una selecció dels poemes que Josep Gual havia escrit entre els 12 i els 14 anys i que ell mateix havia recollit en un mecanoscrit amb el títol de *Marinada*.

El 6 de febrer es va celebrar un acte a l'Orfeó Badaloní, entitat de la qual Josep Gual en va ser president del 1962 al 1966 i que, durant el seu mandat, va acollir i promocionar el Grup Estrop, el Cine-Club Studio i les Joventuts Musicals, i va programar teatre de Salvador Espriu i dels Joglars.

L'acte va incloure la ja citada exposició de Joan Sansa i va comptar amb la presència de l'historiador Jordi Albadejo, el pianista Jordi Sánchez, la intèrpret Clàudia Abellán, el violinista Giorgy Mikheile i els rapsodes Maria Gol i Valentí Soler.

Òmnium Cultural ha redactat un material didàctic sobre la vida i obra de Josep Gual, que inclou un text guia i una presentació i està pensat per a l'ensenyament secundari, grups de lectura i qualsevol entitat que ho desitgi.

Aquesta entitat també va preparar la Ruta Josep Gual, que finalment va poder ser estrenada el passat mes de setembre. La ruta té quatre parades

en llocs que són significatius per a la seva vida i la seva obra: la casa natal, la Unió Gimnàstica, el Cor de Marina i la Rambla. A les successives parades es va explicant la vida i obra del poeta, es mostren imatges, es llegeixen poesies seves relacionades amb el període explicat i es fan audicions d'obra seva musicada.

Aquesta ruta literària estarà disponible a Espais Escrits i a l'Espai Betúlia. També serà recollida en un petit audiovisual de Josep Calle que es penjarà a Internet en obert. Els dies 14 i 15 de setembre van realitzar-se els tres actes finals. El dia 14 es va representar al teatre Margarida Xirgu l'obra *Memòria de la lleva del biberó*, produïda pel Departament d'Acció Cultural de l'Ajuntament, escrita per Valentí Soler a partir d'un dietari de guerra inèdit i altres textos del poeta, i amb la direcció escènica de Juanjo Navarro. La van representar els actors Ramon Canals i Adrià Soler i els músics Jaume Arnella i Rafel Sala. El dia 15 es va descobrir una placa a la façana del número 54 del carrer de Santa Madrona (la Rambla) i es va estrenar la Ruta Gual.

Els diferents actes han posat de relleu les quatre facetes més rellevants de Josep Gual. La primera és que va ser un poeta que va actualitzar la poesia catalana amb la seva obra socialment compromesa i innovadora en les formes, aquí cal inscriure la seva poesia sobre la lleva del biberó. La segona, el seu compromís i militància política. La tercera, el seu activisme social i cultural en diverses entitats. La quarta, el fet d'haver estat un home pont entre els escriptors i activistes de les generacions que el precediren i el succeïren.

En definitiva, els actes de l'Any Gual han permès que la ciutat recordi i reti homenatge al seu poeta i l'hagi donat a conèixer a les noves generacions i, també, ha deixat a disposició de la ciutadania i les entitats uns materials escrits i audiovisuals que servaran la seva obra i la seva vida.

Jordi Font-Agustí

1921 2021

**Per molts
anys més!**

Plens de
música,
teatre
i cultura

.....

Gràcies Orfeó!

El que no ens comuniquen és que per a cada peça d'alvocat han fet falta 227 litres d'aigua, i un microclima tropical que pot trobar-se, des d'un punt de vista tèrmic, però no pluviomètric, a la comarca de l'Aixarquia (Màlaga), al sud de València i també a les Canàries. Així mateix, els requeriments d'aigua del cultiu d'alvocat fan necessàries infraestructures hidràuliques que provoquen estrès hídric a bona part del territori afectat. A Espanya s'hi concentra la major part de la producció europea, si bé els espanyols prenen 1,4 kg d'alvocat a l'any, mentre que els països nòrdics en mengen més de tres kg sense cultivar-ne ni un!
És sostenible això?

Els quaderns d'Opcions

A banda de molts articles que podeu trobar al web www.opcions.org, es publiquen uns quaderns monogràfics que desenvolupen aspectes diversos del nostre consum (des de les pastes de dents, fins als mòbils, passant pel sucre, el pa, les olles i paelles de cuina, les cremes solars...). Podeu trobar-los a <https://opcions.org/revista> conjuntament amb un *banc de recursos* que donen eines per a la conversió cap a un consum més conscient i transformador. Si bé els continguts són de lliure accés, alguns no s'obren al públic en general fins passat un temps. Per estar al dia, n'hi ha prou amb una quota de 12 €/any.

Informació general crítica

CRÍTIC SCCL és una empresa cooperativa, sense ànim de lucre, integrada en l'àmbit de l'economia social i solidària, fundada el juliol de 2014 a Barcelona, que té com a finalitat l'edició i publicació de continguts periodístics, fiscalitzant governs i grans empreses. Com en el cas anterior, la majoria de continguts són oberts. Però n'hi ha que només són accessibles als subscriptors que abonin 55 €/any.

A diferència d'OPCIONES, la informació que comparteix CRÍTIC s'obre a un ampli ventall de temes (política, social, clima, feminisme, esport, economia, cultura...) que ens permetran obrir la nostra ment a noves maneres de veure les coses. Així, per exemple, en aquest [article](#) podem descobrir els interessos existents darrere les fusions bancàries.

Altres fonts d'informació

Hi ha moltes altres fonts d'informació que ens aproximaran a la realitat des d'un punt de vista més neutre.

A Badalona hi tenim [L'independent de Badalona](#) i la [Revista de Badalona](#) que ens retraten la ciutat des de ben a prop.

La revista [Valors](#) ofereix un espai de reflexió entorn els valors humans i l'actualitat. La majoria dels continguts són oberts. Els darrers sis números només són accessibles prèvia subscripció de 35 €/any. Al web s'hi poden trobar il·lustracions i contes amb valors, així com una colla d'articles i entrevistes que són d'interès.

N'hi ha moltes més, potser de més específiques que ens ajudaran a obtenir una informació més fidel a la realitat. En compartim els títols?
Feu-ho a opcions@orfeobadaloni.cat.

Xavier Figuerola Sacasas
(consum@orfeobadaloni.cat)

Un any decisiu per la represa de l'Orfeó Badaloní: 1947-1948

Concert davant Cor de Marina. Festa del Pedal (28-10-1948)

Revista de Badalona, a l'edició del 14 d'agost de 1949, publicà un article de Josep Mª Cuyàs i Tolosa en el qual cita *'mi buen amigo y devoto badalonés maestro Francesc Solà'* com un destacat impulsor - 'a mediados del año 1947' - de la recuperació de l'Orfeó Badaloní: *'a tal fin, convocó una reunión en el Restaurante Pepet y de ella salió la siguiente comisión organizadora formada por los antiguos socios del Orfeo: Enrique Sabater, Bartolomé Pujó, Martín Brió, Juan Mestres, Jaime Cuní, Gaspar Codina y Miguel Prats'*.

Els primers passos d'aquesta comissió s'encaminaren a gestionar els permisos de reobertura amb les autoritats locals i superiors, així com a emprendre activitats artístiques internes que van anar programant-se en una situació de permissibilitat oficial.

La comissió gestora era formada per Enric Sabater i Borràs (president que havia format part del consell directiu de l'anterior etapa abans de la guerra), Josep Amigó, Bartomeu Pujó, Joan Mestres, Antoni Ballesteros (aquests quatre eren directius també abans de la guerra, i Pujó també fou president de l'entitat el maig de 1937; en el butlletí aparegut en el mateix mes i any, Mestres publicà un article sobre la represa d'activitats després d'un temps d'interrupció), Eveli Gràcia i Gaspar Codina. Aquest equip i el mestre Francesc Solà comptava amb la col·laboració d'alguns professors: Emili Itarte, la senyoreta Elisa Fusté, Àlvar Arquer, Miquel Cortacans, Ramon Sancho...

'Antiguos componentes del 'Orfeó Badaloní''

El 12 i el 19 de gener de 1948, Enric Sabater *'en nombre y representación de varios de los antiguos componentes de la Masa del 'Orfeó Badaloní'* (sempre entre cometes el nom de l'entitat), adreça en la primera data una instància a l'alcalde de Badalona, i en la segona data una altra al governador civil de Barcelona. Exposa literalment en ambdues instàncies que volen reobrir al local del Cor de Marina l'entitat local *'ORFEÓ BADALONÍ'*, *'cuya Masa Coral habia dado dias de gloria y esplendor a nuestra querida ciudad y deseando continuar de nuevo, como ya lo han hecho diferentes orfeones, como los de Sans, Gracia, Terrasa, Granollers, Masnou, etc...'*. Reiterant que volien continuar *'aquella actuación artística, a los solos efectos de enaltecer y dar a conocer, como antaño se hacía, los cantos regionales de nuestra Patria'*. I a tal efecte els demana permís de reobertura i portar a terme els treballs necessaris per a la formació i legalització definitiva.

Paral·lelament, el 15 de gener, Pere Paulí Monés, president de la Mutualitat Cor de Marina i actuant com propietari de l'edifici del Cor de Marina a

la Rambla (Paseo del Caudillo, núm. 11), signà amb Enric Sabater Borràs, en representació de l'*'Orfeó Badaloní'*, un contracte d'arrendament del primer pis amb la sala d'espectacles i dues dependències per a secretaria.

El 3 de febrer, Enric Sabater *'en representación de 'La Comisión formada para la reapertura del 'Orfeó Badaloní''*, sol·licità per escrit a l'alcalde de Badalona celebrar una *'reunión general de los antiguos componentes y simpatizantes'* amb el següent ordre del dia: informar de les sol·licituds adreçades al governador civil i a l'alcalde; designar dia i hora d'assaig per a les diferents cordes de la massa coral.

Antoni Ballesteros incidia en les seves anotacions sobre la història de l'Orfeó en el fet que tot hauria anat més ràpid pel que fa als permisos d'obertura *'d'haver accedit a les pressions per integrar-se a 'EDUCACIÓN Y DESCANSO', a les seccions de 'COROS Y DANZAS', com altres, que no ve el cas a treure, havien acceptat'*.

Cordeleria Ribó, fundada por Jaume Ribó en 1850

Francesc Ribó i Eveli Gràcia fan gestions a Madrid

Per tal d'impulsar la petició d'obertura es van confiar part de les gestions al vicepresident de l'anterior etapa, Francesc Ribó i Arabia, fill del president d'honor de l'entitat i benefactor que apadrinava l'Orfeó en les seves sortides, l'acabat industrial corder Jaume Ribó Sayol, traspassat l'any 1943 (com a reconeixements pòstums l'Ajuntament de Badalona nomenà un carrer amb el seu nom el 1950 i li donà el títol de fill adoptiu de Badalona el 1966).

Ribó i el soci Eveli Gràcia es desplaçaren a Madrid per tal d'intentar activar l'expedient en els organismes oficials superiors. Van moure paperassa burocràtica com pertocava, esperant amb paciència la resolució. Tanmateix, passaren mesos. De tota manera seguí activa la via de les trobades per assajar i ampliar els contactes, i les vetllades artístiques per tal de tenir en marxa l'entitat quan arribés el permís de la capital.

Amb referència del mes d'abril de 1948 -i signatura del governador civil del 19 d'octubre de 1948- hem consultat a l'Arxiu de l'Orfeó els Estatuts de l'entitat: *'esta entidad 'Orfeó Badaloní' se constituye al amparo del artículo 16º del Fuero de los españoles, y de conformidad con la Ley de Asociaciones de 30 de junio de 1887'*. Destaquem algunes anotacions espigolades que considerem rellevants de l'articulat: s'escriu com l'entitat *'carece de finalidad política'* i portarà a terme artísticament *'cantos regionales de nuestra Patria'* (una consideració que considerava el Règim consubstancial, indiscutible, fora de l'àmbit polític); es reconeixien tres classes de socis: honoraris, protectors i numeraris, i tots els càrrecs de la junta directiva eren renovables parcialment cada dos anys en la figura de socis numeraris.

Es legalitza l'Orfeó Badaloní

Entre 1939 i 1948, l'Orfeó Badaloní havia estat desaparegut oficialment: la repressió franquista i les dificultats de postguerra ho havien impedit (cal incidir també que, d'acord amb el curs de la Guerra Civil, no hem documentat activitats públiques de l'entitat des de finals de 1937).

La represa de les actes de la Junta Directiva va correspondre al dia 23 d'octubre, on s'anotava que els Estatuts de l'entitat havien estat aprovats pel Govern Civil de la Província el 19 d'octubre. Amb els papers en regla, es va constituir oficialment la junta directiva: Enric Sabater Borràs (president), Josep Gironès Illas (vicepresident), Eveli Gràcia Font (se-

cretari), Joan Mestres Puig (vicecretari), Miquel Prats Vives (tresorer), i els vocals Gaspar Codina Nieto, Josep Roca Renté, Antoni Ballesteros Alvarez, Josep Amigó Viñas, Josep Nadal Monvila i Martí Brió Vidal.

El dijous 28 d'octubre, a requeriment de l'Ajuntament encapçalat per Lluís Maristany Palanco (qui, segons publicà *Revista Badalona* el 25 de setembre de 1954, era ex-orfeonista i, per tant, l'activitat de l'Orfeó era prou coneguda i acceptada localment), l'Orfeó Badaloní va actuar en les festes de celebració del Centenari del Ferrocarril Barcelona-Mataró (1848-1948). Va ser al Círculo Artístico Español, entitat recreativa coneguda popularment com *l'Era*.

El *'Gran concierto a cargo del 'ORFEÓ BADALONÍ'* que anunciava el programa editat per l'Ajuntament de Badalona, va desenvolupar-se amb les cançons que havien cantat en el concert del mes d'agost i algunes més d'incorporades, comptant amb la col·laboració de la Cobla La Principal de Badalona. Va ser la primera actuació pública oficial i posava en solfa satisfactòriament l'intens treball realitzat mentre s'esperava el permís de legalització. Des del minut u, bona part de la feina estava a punt!

Jordi Albaladejo Blanco

Article de la *Revista de Badalona*, del 27 de maig del 1972

Micromecenatge en marxa!

Un dels punts claus del programa de celebració del centenari és l'edició de tres complets volums sobre la història de l'entitat. L'autor de *Cent anys i un dia. Història de l'Orfeó Badaloní (1921-2021)* és l'historiador Jordi Albaladejo, que durant més d'un any s'ha submergit en els documents que hi ha a l'arxiu de l'Orfeó i a d'altres de dins i fora de Badalona per reconstruir minuciosament la història de l'OB. Per tal de finançar l'edició dels volums, editats per la també badalonina Edicions La Màquina, hem obert una campanya de micromecenatge de 30 dies a la plataforma Verkami (verkami.com), la més prestigiosa del país. L'objectiu del micromecenatge és assolir un primer objectiu de 6.000€ que permetria fer front a bona part de la despesa dels volums. Les aportacions es troben entre els 10 i els 200€ per als particulars i entre els 200 i els 2.000 per a empreses, associacions i institucions. Entre les recompenses hi ha aparèixer com a mecenes en els volums, o comprar per avançat els mateixos llibres, entre moltes altres. Feu-nos costat, ens trobareu a verkami.com.

“La filla del mar”, premiada amb 3 premis Butaca

El musical ha aconseguit tres premis de les quatre categories a les quals optava, incloent el Butaca a millor musical, millor actor de musical per Toni Vinyals i millor actriu de musicals per Mariona Castillo.

“La filla del mar” és la proposta musical de la companyia La Barni (Marc Sambola, Marc Vilavella i Gràcia Fernández). A partir de l'obra d'Àngel Guimerà, l'espectacle compta amb text i lletres de Jaume Viñas i composició de música i lletres, així com la direcció musical, de Marc Sambola, associat al nostre ateneu i director d'A Grup Vocal.

L'aparcament de El Viver acull l'exposició del concurs fotogràfic

L'exposició del concurs fotogràfic *BADALONA: cultura, societat i esport*, que fins al 27 d'octubre va estar en el Refugi, canviarà de localització. Des del 28 de novembre fins després de les festes de Nadal es podrà visitar a l'aparcament de l'edifici municipal El Viver.

La Peña Fotogràfica de Badalona se suma a l'OB Ateneu

La Peña Fotogràfica de Badalona i l'Orfeó Badaloní Ateneu hem arribat a un acord que permet als membres de l'agrupació fotogràfica badalonina fer servir la sala petita de l'Espai Tolrà cada dia de set a nou del vespre per impartir-hi els seus cursos i fer les xerrades que programen habitualment. A més, la Peña rebrà el suport de l'àrea de comunicació de l'OB en la difusió de les seves activitats. Aquest conveni és el resultat de la col·laboració establerta entre les dues entitats per fer possible el Concurs Fotogràfic del Centenari, que va guanyar Emili Combalia Moll amb la fotografia que porta per títol *El Mono*. L'associació fotogràfica es va crear el 2012 a partir de la trobada de diversos fotògrafs que compartien xarxes socials.

Actualment són 108 socis. L'entitat pertany a la Federació Catalana de Fotografia, a la *Confederación Española de Fotografía* i a la Federació Internacional d'Arts i Fotografia.

La font de la Rosa

A la zona rural de Canyet i al costat de la carretera de la Vallensana, la Torre Codina resisteix dempeus contra el pas dels temps i el progressiu deteriorament, oblidada de qui hauria de fer-ne bandera. A la part posterior de la imponent finca hi trobem un paratge idíl·lic: una bassa d'aigua fresca, envoltada d'un jardí frondós i tranquil on, sota d'un porxo, s'obre la boca d'entrada d'una antiga mina d'aigua. A tocar hi trobem la font coneguda com la font de la Rosa, la qual neix a la mateixa masia i proveeix d'aigua tant l'edifici com la bassa de la finca. Durant algunes dècades i fins als anys seixanta del segle passat aquest indret va ser molt visitat pels badalonins pel seu propi esbarjo. La propietat ha estat durant segles dels amos de la imponent Torre Codina, masia fortificada que encara conserva el cognom del seu comprador a l'any 1576, Pere Bernat Codina, si bé l'edifici primitiu és molt més antic, ja que està documentat que l'any 1230 ja existia en aquest indret una casa anomenada Casa de Pedrós.

Al segle XVI la masia es reforma, s'emmuralla i fortifica, i apareixen les troneres de defensa que avui li donen una imatge característica. Dalmau de Queralt i de Codina, comte de Santa Coloma i virrei de Catalunya, fou fill de la casa, un personatge famós en la història del país, perquè la seva mort, al Corpus de Sang del 1640, fou el detonant de la guerra dels Segadors. Després de la mort de Maria de Codina, mare de Dalmau, que el sobrevisqué, la masia és venuda i a partir d'aleshores passa per les mans de diversos propietaris, més o menys lligats a la noblesa catalana. A principis del segle XX la finca és adquirida per l'advocat i propietari rural Pere Negre, que hi fa grans modificacions i permet el desenvolupament d'un projecte arquitectònic molt interessant de Josep Maria Jujol. És per aquest motiu que la podem considerar una de les joies, potser la principal, de l'arquitectura renaixentista badalonina, tot i que és molt desconeguda per la majoria de conciutadans.

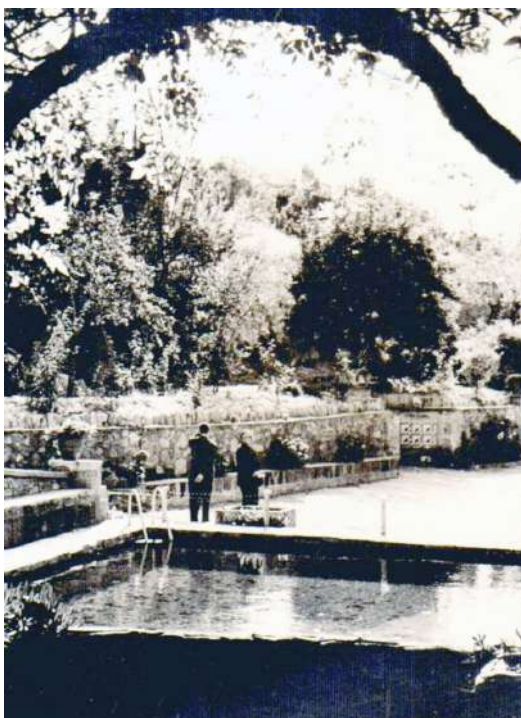
És a partir dels anys seixanta que la masia entra en franca decadència, quan l'explotació dels horts no és paral·lela a la conservació de l'edificació. Posteriorment la Torre Codina va ser catalogada dins del patrimoni badaloní però ningú va intervenir en cap procés de conservació. La família Alañà, la darrera propietària, en va intentar cercar una possible sortida i una empresa aliena va presentar un projecte de conversió de l'edifici en prostíbul de luxe, la qual cosa va moure els veïns a desenvolupar una intensa campanya que va finir amb la compra municipal de la finca. Es va parlar de dotar-la de diversos usos, però finalment no es va fer res.

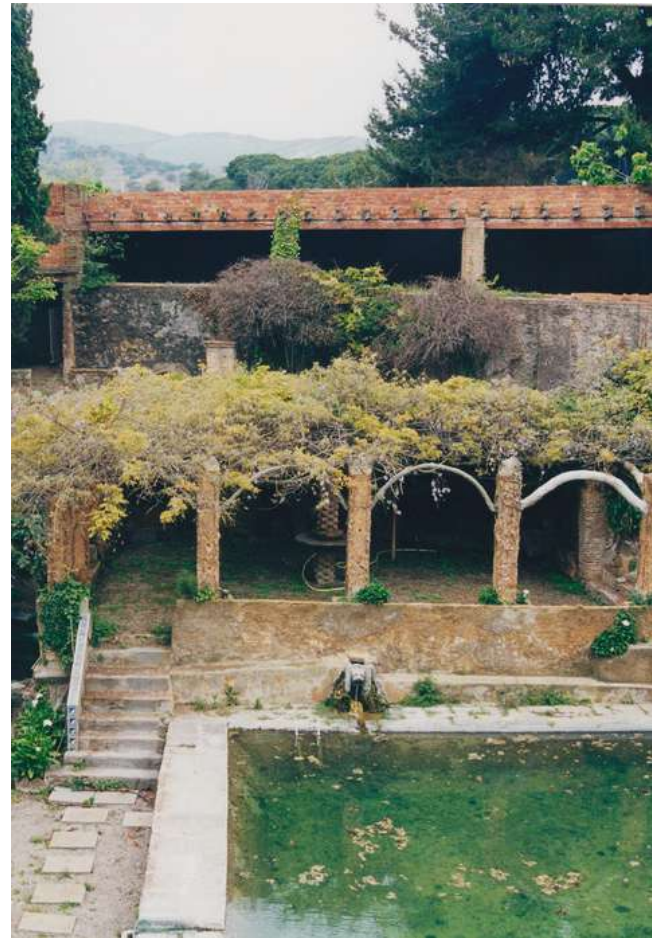
Reprenent el motiu de l'article, cal esmentar que un antic costum entre els badalonins del passat segle era el d'anar d'excursió a les fonts del nostre contorn. Els diumenges i els dies festius, les famílies, les parelles o els amics pujaven a fer la tradicional fontada —berenar al voltant d'una font—, però també per jugar, ballar, dinar, trobar-se, festejar... o simplement, passar una jornada distesa. Les celebracions com la revetlla de Sant Joan havien estat multitudinàries. També els Dimecres de Cendra la gent sortia en massa a fer l'enterrament de la sardina i els Dilluns de Pasqua per menjar-hi la tradicional mona.

Aquesta tradició de les fontades havia començat feia segles amb les peregrinacions cap a les ermites que es van anar erigint a la muntanya, fruit de la devoció popular. Aquestes ermites es van convertir en llocs de romiatge i les excursions solien acabar fent un menjar al voltant d'una font. Això es va convertir amb el temps en una tradició i en aquests llocs es van anar creant una mena de menjadors a l'aire lliure.

La gent adinerada i benestant se n'anaven a les torres o vil·les que tenien en propietat als afores, però en canvi, la gent treballadora s'aplegava en colles de familiars o d'amics i sortia cap als molts berenadors i fonts dels voltants. Llogaven fogons o bé duïen els utensilis per a fer la paella d'arròs i coure la carn a la brasa. Feien molta gresca i cap al tard tornaven cap a casa. La majoria hi anaven a peu.

Bassa i jardins de la Torre Codina, als anys seixanta del segle passat.

Des seguida, la font de la Rosa va esdevenir un indret agradable, obert al públic, on la gent hi anava a esmorzar, dinar o berenar i a passar l'estona entre l'ombra dels jardins i la tranquil·litat de l'entorn de la masia. Gaudia d'una gran popularitat i, de fet, era, des de la seva inauguració, la parada final de l'autobús que menava a Canyet. Malgrat que avui segueix al mateix lloc a peu de carretera, molta gent la desconeix, tot i passar-hi pel davant.

Malauradament, cap als anys seixanta, amb la proliferació dels cotxes utilitaris, les famílies van escollir destins més llunyans, tant cap a la platja com a la muntanya, però ja fora de Badalona. En contrapartida, aquesta variació de costums va perjudicar, i molt, el manteniment dels accessos a les fonts, i es va arribar fins el cas de gairebé la pèrdua dels camins i, fins i tot, de les mateixes fonts.

Tot i que durant generacions es van viure moltes experiències en aquests paisatges agradables, avui la majoria d'aquestes fonts han desaparegut, bé perquè l'aigua s'ha contaminat, bé perquè han deixat de funcionar o bé perquè els espais s'han emboscats i la tradició popular de les fontades ha quedat en el record de la història.

DESEMBRE 2021 I GENER 2022

10.12.2021

"ÀFRICA ÉS L'HORIZÓ"

19h a l'Espai Tolrà (C/ Enric Borràs, 19-21)

En el marc del primer aniversari de la nau que es va cremar al Gorg, es presenta el projecte "Àfrica és l'horitzó", així com les escultures d'Ibrahima Seydi. L'exposició es podrà visitar a la seu de l'Orfeó Badaloní fins al 17 de desembre.

11.12.2021

"ENTRE QUATRE PARETS"

19h a l'Espai Tolrà (C/ Enric Borràs, 19-21)

A la sala del primer pis, es farà la representació de l'obra "Entre 4 parets" (històries quotidianes breus) a càrrec de la companyia La Mar de Teatre.

18.12.2021

19.12.2021

"ENTRE BOMBOLLES"

18 de desembre a les 21h

19 de desembre a les 19h

La Badalonense (C/ Sant Anastasi, 14)

Un sopar en un restaurant d'hotel cinc estrelles, després d'haver passat una estona gaudint de les bombolles de l'Spa. Què pot ser més relaxant ?

19.12.2021

EL CANT DE LA SIBIL·LA

18.30h a l'Església de Sant Martí de Teià (Plaça Sant Jaume, 10)

El Cor Vora Mar interpretarà cançons de Nadal complementant la interpretació del Cant de la Sibilla, a càrrec de la soprano Gloria Lorente.

19.12.2021

CONCERT DE NADAL DE LES CORALS INFANTILS I COR VORA MAR

Horari i espai pendants de confirmar

Com cada any, l'Orfeó participa en el concert benèfic de la Marató de TV3. En aquesta ocasió, seran les corals infantils del nostre Ateneu i el Cor Vora Mar els protagonistes d'aquesta especial vetllada.

02.01.2022

CONCERT DE NADALES

Horari i espai pendants de confirmar

Com cada any, La Capella de Música de Badalona ens oferirà el seu tradicional concert nadalenc molt al seu estil.

15.01.2022

"ORFEÓ I POESIA "

Espai Tolrà (C/ Enric Borràs, 19-21).

Horari pendent de confirmar

Dins dels actes del Centenari i amb la col·laboració dels Amics del Teatre Zorrilla, rememorem una jornada de l'any 1963 on Marius Sampere, Joan Argenté i Josep Gual varen fer una lectura poètica a l'Orfeó.

19.01.2022

AN EVENING OF ENGLISH SONGS

18.30h a l'Espai Tolrà (C/ Enric Borràs, 19-21)

"An Evening of English Songs" pretén oferir en una tarda una breu mostra de tres segles de felicitat maridatge entre poesia i música a les illes britàniques.

Apropiem BDN

BDN
Badalona
Comunicació

Som la televisió i la ràdio
que et parlen del que passa
a la nostra ciutat.

BDN Televisió de Badalona
BDN Ràdio Ciutat de Badalona

la impremta de Badalona

arts gràfiques

★ **VENUS** ★

des de 1968